

Urban Futures Verksamhetsberättelse 2023

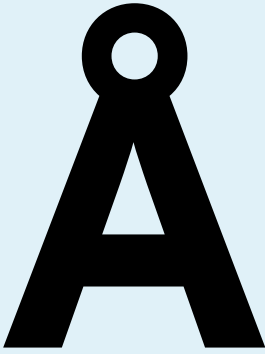
Innehållsförteckning

Gemensamma krafttag framåt	3
Kort om Urban Futures	4
Vad menar vi med hållbar stadsutveckling?	5
Samskapande - tillsammans för förändring	6
Kraftsamling kring komplexa frågor	7
Projekt knutna till Urban Futures	10
Ansökningar och projektfinansiering	13
En mötesplats för komplexa samhällsutmaningar	14
Utveckling av verksamheten	16
Urban Futures organisation	17

Illustrationerna i verksamhetsberättelsen är formgivna av Biba Sehovic Jelusic.
Foto framsidan och inlagan av Sanna Isemo.

Gemensamma krafttag framåt

Året 2023 har varit ännu ett år där påverkan och hanteringen av klimatförändringar har varit i fokus. I Sverige slogs inga värmerekord men globalt så hamlade värmerekorden både på mark och i havet. Nationellt har det blivit allt tydligare hur viktigt EU:s klimatarbete är för Sverige. I Västra Götaland och Göteborg får vi bland annat vägledning framåt i de rapporter som klimatforskningsråden, på både regional och kommunal nivå, nyligen publicerat. I klimatförändringarnas spår blir också klimatanpassningen allt viktigare i stadsutvecklingen.

Med ökad social oro i Sverige så aktualiseras återigen frågor kring social hållbarhet. Det handlar bland annat om hur vi bygger en stad för alla vilket var något som lyftes under konferensen Idéburet och socialt byggande 2023. En annan brett utforskande process under året var förstudien för Impact innovation *Att stärka den sociala väven*, som leddes av RISE och inkluderade ett stort antal aktörer och sektorer från hela Sverige.

För Urban Futures har året handlat om att både avsluta, starta upp och blicka framåt. Vi har startat upp forskarskolan *Just Transitions* tillsammans med flera av våra parter och i samarbete med projektägarna, Linköpings universitet. Vi har äntligen släppts in i vår nya webbportal och i början av 2024 kommer vi att publicera vår nya webbplats. Vi hoppas att den ska ge en större förståelse för Urban Futures verksamhet. Webbplatsen hittar du då på urbanfutures.se.

Ombildningen av Göteborgs centrum för hållbar utveckling (GMV), som är värd för Urban Futures, präglade delar av höstens arbete. Vid årsskiftet 2023/2024 bildades den nya samverkansarenan Wexus - Västsveriges nexus för hållbar utveckling. Vi har också blickat framåt inom Urban Futures partnerskap då vi under hösten har börjat titta på hur Urban Futures kommande avtalsperiod kan komma att se ut - från 2025 och framåt.

I ett samhälle där vi ser ökad debatt och polarisering så vill vi värna om samarbete, samverkan och behovet av att förstå styrkan i att bygga på våra olika erfarenheter, expertis och prioriteringar. Vikten av att leta efter en gemensam grund och att skapa långsiktiga relationer och nya sätt att bättre hantera de komplexa utmaningar som vi har att lösa är kärnan i Urban Futures verksamhet. Läs mer om hur vi bidragit till just detta i vår verksamhetsberättelse för 2023.

Merritt Polk

Styrelseordförande, Urban Futures

Sara Pettersson

Tf verksamhetsledare, Urban Futures

Upptill: Merritt Polk. Foto: Gunnar Jönsson
Nertill: Sara Pettersson. Foto: Hugo Gustafsson

Kort om Urban Futures

Urban Futures - Centrum för hållbar stadsutveckling är en arena för samskapande mellan forskning och praktik. Vi arbetar med komplexa samhällsutmaningar utifrån olika perspektiv. Vi bygger kunskap och kapacitet som bidrar till omställning av våra städer och samhällen.

Centrumet drivs genom ett etablerat partnerskap mellan åtta deltagande parter som representerar både forskning och praktik:

- Chalmers tekniska högskola
- Göteborgsregionen
- Göteborgs Stad
- Göteborgs universitet
- IVL Svenska Miljöinstitutet
- RISE Research Institutes of Sweden
- Länsstyrelsen i Västra Götalands län
- Västra Götalandsregionen

Läs mer på urbanfutures.se och följ oss på [LinkedIn](#)

Vad menar vi med hållbar stadsutveckling?

Urban Futures fokuserar på hållbar stadsutveckling både lokalt och regionalt. Det inkluderar hållbar planering, gestaltning och byggande av städer och samhällen. Det innefattar också samspelet mellan lokal och regional utveckling och relationer mellan stad och land med strävan efter en jämlik utveckling såväl inom som mellan städer, regioner och samhällen.

Våra städer och samhällen står idag inför alltmer akuta och komplexa utmaningar såsom klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, segregation, en utbredd bostadsbrist och ojämlikhet i hälsa och livsvillkor. Denna typ av utmaningar är inte bara svåra att överblicka och hantera, missriktade åtgärder riskerar dessutom att förvärra problemen vi står inför.

STÄDER AVGÖRANDE FÖR EN RÄTTVIS OMSTÄLLNING

Samtidigt är städer avgörande för en rättvis omställning till ett mer hållbart samhälle. Idag står städer för merparten av de globala klimatutsläppen vilket innebär att det där också finns en potential till kraftigt minskade utsläpp genom exempelvis samutnyttjande av resurser, förändrade livsstilar och tekniska och sociala innovationer. För att hantera de utmaningar vi ställs inför och de målkonflikter de genererar, behöver vi utveckla nya modeller för ledning och styrning liksom nya arbetssätt, metoder och verktyg för att förverkliga genomgripande samhällsförändringar.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE SAMARBETE

Vårt samhälle består av komplexa och sammanflätade system, vilket innebär att genomförandet av åtgärder ofta medför målkonflikter. När den byggda miljön förtätas behöver vi också tillgodose behovet av till exempel grönytor och offentliga mötesplatser samt bevara och utveckla viktiga natur- och kulturvärden. För att hitta lösningar behöver vi samarbeta gränsöverskridande över samhällssektorer, beslutsnivåer och discipliner, där olika slags kunskap och perspektiv integreras.

Städer och samhällen är under ständig förändring, samtidigt som de är fast rotade i sitt lokala sammanhang. Utveckling av hållbara städer och samhällen måste därför baseras på en bred och lokalt förankrad kunskapsbas, där en mångfald av aktörer och kunskapsbärare tillsammans formulerar problem samt utformningen av lösningar. Vi behöver samtidigt ifrågasätta rådande strukturer och kulturer, bjuda in kritiska perspektiv samt utveckla och testa alternativ.

URBAN FUTURES BIDRAG - KUNSKAP OCH KAPACITET

Urban Futures bidrar till en hållbar stadsutveckling genom både kunskapsutveckling och kapacitetsbyggande. Tematiska spår och forskningsprojekt tar utgångspunkt i gemensamma samhällsutmaningar där ny kunskap behöver genereras och kapacitet byggs för att kunna utveckla städer i en hållbar riktning.

Foto: Sanna Isemo

Samskapande - tillsammans för förändring

Samtidens samhällsutmaningar ligger ofta utanför eller i gränslandet mellan olika aktörers roller, mandat och expertis. De har ofta många orsaker, är svåra att bestämt beskriva och definiera, och kan förstås och beaktas från många olika perspektiv. De saknar tydliga lösningar. Hanteringen av dem inbegriper ofta svåra dilemman och konflikter mellan olika mål och gränsdragningar som samhället satt upp. De kan kallas wicked issues - eller lömska problem.

HÅLLBAR SAMHÄLLSFÖRÄNDRING NÅS BÄST TILLSAMMANS

För att möta dessa utmaningar behövs djup samverkan mellan olika typer av expertis, erfarenheter, roller och kompetenser. En hållbar samhällsutveckling behöver bygga på en mångfald av perspektiv, där människans behov sätts i centrum inom miljömässigt motiverade ramar. Ingen har ensam all den kunskap, kapacitet eller de resurser som behövs för att realisera nödvändiga förändringar.

URBAN FUTURES - EN ARENA FÖR SAMSKAPANDE

Urban Futures verkar för gemensam kunskaps- och kapacitetsutveckling för att nå en hållbar stadsutveckling. Samskapande är inte en enskild metodik utan en ansats som kan förverkligas och genomföras på olika sätt. Det handlar om att engagera aktörer i relevanta roller och med olika expertis i en gemensam process för att ta sig an en komplex samhällsutmaning. Målet är en process där olika aktörer lär från och med varandra och tillsammans skapar förutsättningar för hållbar stadsutveckling.

NYA ROLLER FÖR BÅDE FORSKNING OCH PRAKTIK

Urban Futures verksamhet baseras på ett transdisciplinärt förhållningssätt. Det innebär att kunskap och erfarenhet från både forskning och praktik överbryggas och integreras för att bättre kunna förstå och hantera samhällets utmaningar. Ny kunskap, nya perspektiv och angreppssätt utvecklas genom att forskare och praktiker ges utrymme att verka tillsammans.

Transdisciplinära samarbeten kan vara utmanande. Att hantera frågor som ligger utanför enskild expertis, ansvar och mandat ställer krav på de medverkande att kliva utanför sin vanliga roll och öppna upp för något nytt. Typiskt behöver sådana sammanhang särskild omsorg och stöd. Inom Urban Futures verksamhet verkar vi på flera sätt för att möjliggöra nydanande och verkningsfulla samarbeten med hög samhällsrelevans.

Kraftsamling kring komplexa frågor

Parterna inom Urban Futures arbetar tillsammans för att utveckla och driva ett antal tematiska spår för kunskapsutveckling och kapacitetsbyggande inom hållbar stadsutveckling. Spåren syftar till att främja gemensam problemformulering och delad förståelse för komplexa och tvärande frågor mellan olika aktörer och kunskapsbärare. Spåren kännetecknas av ett öppet och utforskande angreppssätt med fokus på att identifiera ytterligare kunskapsbehov och relevanta aktiviteter.

En övergripande målsättning för 2023 var att fortsatt skapa ett momentum i arbetet med de tematiska spåren. Det har inkluderat att engagera fler personer in i verksamheten, bidra till kunskapsutveckling och ta initiativ till nya projekt. På kommande sidor kan ni läsa om aktiviteterna i respektive spår, med några nedslag i vad som hänt under året.

LEDNING OCH ORGANISERING FÖR RÄTTVIS KLIMATOMSTÄLLNING

Inom detta spår utforskas hur offentliga organisationers handlingskraft i klimatarbetet kan stödjas på ett sätt som integrerar ett rättviseperspektiv, med fokus på den kunskap och kapacitet som behövs för att leda, organisera och möjliggöra en rättvis klimatomställning i städer, regioner och samhällen. Aktiviteterna inom spåret har under året varit inriktade på uppstart och fortsatt utveckling av projekt med fokus på spårets tematik. 2023 startade forskarskolan *Just Transitions*, mer om det på sidan 10. Parallellt har projekten *Klimatneutrala Göteborg 2030* liksom *Styrning och ledning för jämlik och inkluderande klimatomställning i Göteborg* fördjupat samarbetet och kunskapsutvecklingen kring spårets frågor mellan Chalmers, Göteborgs universitet och flera delar av Göteborgs Stad.

Utöver detta har en mindre utvecklingsgrupp träffats ett par gånger under året. Det resulterade i huvudsak i en ansökan till *Viable Cities*, som mot slutet av året beviljades medel: *Mobilisering för snabbare klimatomställning i Göteborgsregionen*. Planen för 2024 är att utvidga utvecklingsgruppen och att samtliga parter bjuds in för att sprida kunskap mellan pågående projekt och processer och identifiera hur vi kan stärka varandra.

Fokus på rättvis klimatomställning. Stadsvandring i Frihamnen, Göteborg som en del av forskarskolan *Just Transitions* sensommarinternat i september.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE KUNSKAP OCH LÖSNINGAR FÖR KLIMATANPASSNING

Klimatanpassning handlar om att rusta samhället för de utmaningar som en ökad uppvärmning och ett förändrat klimat innebär. Spåret syftar bland annat till att visa att klimatanpassning kan handla om positiva framtidsvisioner och nya tanke- och arbetssätt. Fokus för spåret under 2023 har varit att erbjuda återkommande forum för nätverkande och gränsöverskridande kunskaps- och erfarenhetsutbyte om klimatanpassning. Under året arrangerades två välbesökta och uppskattade workshoppar:

”**Visioner för klimatanpassning**” i april, som belyste vikten av visioner i klimatanpassningsarbetet och introducerade backcasting som en metod och exempel på hur det kan göras i praktiken.

”**Att möta ett förändrat klimat - Naturbaserade lösningar för klimatanpassning i städer**” i oktober, som bland annat innehöll en guidad tur på Chalmers campusområde, föreläsningar, dialogövningar och tid för nätverkande. Inom spåret producerades en kort film som gav tre perspektiv på naturbaserade lösningar för klimatanpassning i städer. Filmen visades under workshoppen, har spridits efteråt och finns att se på Urban Futures webbplats.

Ett projekt med koppling till spåret är *PEHKA - Process för etablering av hållbara klimatanpassningslösningar* som avslutades 2023. Projektet har bland annat resulterat i en värderingsmodell för blå-gröna klimatanpassningslösningar som presenterats vid flera tillfällen.

KONST OCH KULTURS BIDRAG TILL PLANERING OCH STADSUTVECKLING

Inom detta spår utforskas hur konst och kultur kan vara en integrerad del av en hållbar stadsutveckling och ge form åt platser och processer där olika aktörer ges goda förutsättningar att samverka. Ett mål för spåret var att etablera en större utvecklingsgrupp. Det lyckades, och i gruppen ingår nu experter från Göteborgsregionen, Göteborgs Stad, RISE, Göteborgs universitet och Chalmers. Dessa har utforskat gemensamma utmaningar och inriktningar för samarbete, med fokus på de processer som pågår hos de offentliga parterna. Särskilt har processer och aktiviteter kring Göteborgsregionens projekt *Aktiva platser för väntan* och utvecklingen av kulturgeneratoren i kommunerna diskuterats.

Gruppen engagerade sig också i genomförandet av ett seminarium vid Frihamnsdagarna (se mer under avsnittet En mötesplats för komplexa samhällsutmaningar). Flera deltagare påbörjade även gemensamma ansökningar. 2023 färdigställdes Göteborgs universitets projekt om minnesprocesser vid Flickläroverket som har haft kopplingar till spåret. Urban Futures fortsatte också sitt engagemang i nätverket Dynamo Väst. Under 2024 kommer gruppen att bjuda in deltagare från de andra parterna, formulera ansökningar, samt fortsätta kunskapsutbytet mellan pågående projekt.

Visioner för klimatanpassning. I april arrangerades en uppskattad workshop. Foto: Jenny Sjödin

DEMOKRATISERING AV BOENDE, BYGGANDE OCH GEMENSAMMA LIVSMILJÖER

Detta spår handlar om hur olika aktörer i dialog och samverkan kan bygga sammanhållna städer och samhällen som bättre svarar mot människors olika behov och livssituationer. Spåret drevs under 2023 i en lösare form, där kansliet fokuserade på att knyta an till och stärka redan pågående aktiviteter i samarbete med parterna och andra aktörer. I juni beviljades ansökan *God boendemiljö för alla! - Hur verksamhetsmodeller och arbetsmetoder för civilsamhället och kommuner i samverkan kan göra jobbet* som skickades in till Formas i början av året, till följd av en process som Urban Futures stöttat. Urban Futures var också medarrangör till och deltog i konferensen *Idéburet och socialt bygga 2023* (läs mer i avsnittet *En mötesplats för komplexa samhällsutmaningar*). Mot slutet av året togs initiativ till att etablera en utvecklingsgrupp, som ett led i att ta fram en gemensam inriktning och prioriterade aktiviteter för fortsatt arbete inom spåret.

TRANSDISCIPLINÄR KUNSKAPsutveckling OCH SAMSKAPANDE OMSTÄLLNINGSARBETE

Inom detta spår utforskas funktioner och mekanismer som stöttar och utvecklar forskare och praktikers möjligheter att samskapa en hållbar samhällsutveckling. Under början av året deltog flera parter i en gemensam ansökan om forsknings- och utvecklingsmedel till ett stödsystem för transdisciplinära samarbeten. Den byggde på behov som identifierats inom spåret och inbegrep utvecklingsidéer för både Urban Futures verksamhet och den nya samverkansarenan Wexus - Västsveriges nexus för hållbar utveckling. Ansökan blev tyvärr inte beviljad, men bidrog till att ytterligare konkretisera idéer framåt. Parallellt med utvecklingen av Urban Futures olika projekt och forskarskolan *Just Transitions* togs under året små steg för att ta dessa vidare. Ett mål inför 2024 är att forma en större utvecklingsgrupp för att utveckla planerna längre, mot gemensamma behov.

Foto: Jenny Sjödin

Projekt knutna till Urban Futures

Under 2023 har totalt 17 forskningsprojekt knutna till Urban Futures initierats, pågått eller avslutats. Majoriteten har varit externt finansierade av stora forskningsfinansiärer som Formas, Vinnova och Energimyndigheten. Projektägarskapet varierar mellan flertalet av parterna från såväl akademi och forskningsinstitut som praktik. Kansliet har bland annat bidragit med forskarkompetens, projektledning och kommunikationsstöd. På kommande sidor lyfter vi några av projekten och du hittar även en översikt över samtliga projekt.

FORSKARSKOLAN JUST TRANSITIONS ÄR IGÅNG!

2023 blev uppstartsår för forskarskolan *Just Transitions*, med fokus på ledning och organisering för en rättvis klimatomställning. Under våren rekryterades sju doktorander till olika institutioner och ämnesinriktningar vid Göteborgs universitet, Chalmers och Linköpings universitet. Dessa är samtidigt knutna till en handledare och praktik i Västra Götalandsregionen, Göteborgs Stad, Linköpings kommun, Norrköpings kommun och Länsstyrelsen i Östergötland.

Forskarskolans utgångspunkt är att det saknas kunskap och kompetens kring vad en rättvis klimatomställning innebär, och hur en

sådan möjliggörs i praktiken. Det behövs exempelvis kunskap om hur de offentliga organisationerna kan bygga förmåga att leda och organisera för de förändringar som behöver genomföras.

Under hösten gavs kursen *Konflikter och dilemman inom urban planering och beslutsfattande för rättvis klimatomställning* vid Globala studier, Göteborgs universitet. Vid sidan om den har gemensamma internat och workshops med fokus på transdisciplinärt lärande bidragit till att utveckla samarbeten och kunskaper vidare. *Just Transitions* leds från Linköpings universitet i samarbete med Urban Futures.

URBANA STATIONSSAMHÄLLEN - REALISERING AV POTENTIALER FÖR STATIONSNÄRA OMRÅDEN

Inom projektet *Urbana stationssamhällen - realisering av potentialer i stationsnära områden* testas en tidigare framtagen analys- och utvärderingsmetod för tillgänglighet och täthet i praktiken, i kombination med samskapande metoder och verktyg. Planeringsunderlaget kan användas i samverkan mellan involverade aktörer som beslutsstöd i planeringsprocesserna. Under 2023 genomfördes tre av fem planerade workshops med tjänstepersoner på lokal, regional och nationell nivå, bland annat på plats ute i de tre stationsnära områdena Älvängen, Stenungsund och Floda. Dessutom hölls ett webinarium om Institutionella förutsättningar för stationsnära utveckling i serien *Förtätning på rätt spår*.

Urbana stationssamhällen. I projektet genomfördes tre workshopar, bland annat på plats i Floda som ett av tre stationsnära områden som ingått i projektet. Foto: Sanna Isemo

ATT MÖTAS KRING LÖMSKA PROBLEM

Projektet *Att mötas kring lömska problem: Gränsrum inom svensk planering och hur de bidrar till hållbar omställning* finansieras av Formas och projektleds från Göteborgs universitet. I projektet studeras hur komplexitet hanteras inom så kallade gränsrum. Mistra Urban Futures tidigare Göteborgsplattform (GOLIP) är ett av fyra case som studeras. Under 2023 har tre lärande dialoger genomförts med syfte att skapa ett eget gränsrum där kunskap och resultat från forskningen kan diskuteras och få direkt påverkan på de som deltar och deras hemorganisationer. Projektet kommer bland annat att resultera i ett pedagogiskt material som stöd i att skapa medvetenhet om dilemman som uppstår i gränsrum.

CHALMERS SÅDDPROJEKT

Varje år avsätter Chalmers en miljon kronor för att stötta ett brett engagemang av forskare inom Urban Futures. Merparten av dessa medel går till finansiering av såddprojekt. Ambitionen är att med små medel utveckla kunskap och samarbeten av långsiktig värde för Urban Futures parter. I såddprojekten finns möjlighet att testa olika idéer genom exempelvis förstudier och pilotprojekt, med utgångspunkt i Urban Futures fokusområden (En rättvis klimatomställning: utmaningar och möjligheter och Organisering och styrning för en hållbar urban utveckling). Alla parter välkomnas att initiera projekt i nära samarbete med Chalmers. Finansieringen kan dock endast nyttjas av Chalmersforskare, men projekten genomförs alltid med minst en av Urban Futures offentliga parter.

Genomförda projekt 2023:

- Circular city - Enabling the re-use of structural timber elements to realize circularity in the buildings sector
- Dekoloniala perspektiv på staden och universitetet (DECOLONIAL)
- Sustainable Utilization of Birch In Timber cOnstructions (SUBITO)
- TaCare: A User-Defined Tangible Interface to Enhance Plant Care
- Transforming the built and urban environment to meet the UN Sustainable Development Goals

Nedan kan du läsa mer om några av såddprojekten.

TaCare: Studenters uppfinningar stärker bandet mellan människa och natur

I projektet *TaCare: A User-Defined Tangible Interface to Enhance Plant Care* så utvecklade masterstudenter i Interaktionsdesign prototyper i samverkan med Botaniska trädgården. Syftet var att se om de kunde skapa fysiska produkter som kan få människor att bry sig mer om växter, och i förlängningen förändra hur man tänker kring natur och miljö. För studenterna var växttemat oväntat, men givande.

Läs mer på [Chalmers.se](https://www.chalmers.se).

Sustainable Utilization of Birch In Timber cOnstructions (SUBITO) - Prototyp Frihamnen

Det övergripande målet med projektet var att utforska björkens potential för hållbar, innovativ och skalbar struktur på den svenska marknaden. Resultatet blev en prototyp med timmerskivor och 3D-printad cellulosa komposit i Frihamnen, som en del av Göteborgs 400-årsjubileum i juni 2023. Lärdomar från projektet har tagits vidare i ansökningar för nya projekt.

Internationell workshop i Göteborg samlade experter på samhällsbyggande

Som en del av ett större projekt hölls en stor, internationell workshop i Göteborg i början av 2023. Workshopen samfinansierades mellan UN Habitat, Mistra och Urban Futures och samlade experter från olika discipliner och aktörer som arbetar med samhällsbyggande. Vid tillfället utforskades metoder och modeller för att ta fram transformativa färdplaner för byggd och urban miljö. Det var också en pilot för liknande workshops som ska hållas i bland annat Kanada, Australien, östra Afrika och Sydeuropa.

Läs mer på [Mistra.org](https://www.mistra.org).

Björkens potential. I projektet SUBITO togs en prototyp fram som var del av Göteborgs 400-årsjubileum i Frihamnen. Foto: Yutaka Goto

PROJEKT KNUTNA TILL URBAN FUTURES 2023

PROJEKT	PROJEKTÄGARE <i>Urban Futures parter i projektet</i>	HUVUDFINANSIÄR
Att mötas kring lömska problem: Gränsrum inom svensk planering och hur de bidrar till hållbar omställning (2021-2025)	Göteborgs universitet <i>Länsstyrelsen</i>	Formas
Att stärka den sociala väven (förberedelseprojekt) (2023)	RISE	Formas, Energimyndigheten, Vinnova
Circular city - Enabling the re-use of structural timber elements to realize circularity in the buildings sector (2023)	Chalmers <i>RISE, Göteborgs Stad</i>	Urban Futures (Chalmers in-kind)
Dekoloniala perspektiv på staden och universitetet (DECOLONIAL) (2023)	Chalmers <i>Göteborgs Stad</i>	Urban Futures (Chalmers in-kind)
Följeforskning och lärande för förverkligande av Vision Älvstaden (2014-2023)	Göteborgs Stad <i>Göteborgs universitet</i>	Göteborgs Stad
God boendemiljö för alla! - Hur verksamhetsmodeller och arbetsmetoder för civilsamhället och kommuner i samverkan kan göra jobbet (2023-2025)	RISE <i>Chalmers</i>	Formas
Healing Heritage - Remediation of polluted landscapes and rural public space (2020-2024)	Not Quite <i>RISE, Göteborgs universitet, Urban Futures kansli</i>	Formas
Just Transitions - Forskarskola om ledning och organisering för rättvis urban och regional klimatomställning (2023-2027)	Linköpings universitet <i>Chalmers, Göteborgs Stad, Göteborgs universitet, Västra Götalandsregionen, Urban Futures kansli</i>	Formas
Klimatneutrala Göteborg 2030 (Viable Cities 2.0) (2021-2024)	Göteborgs Stad <i>Chalmers, Urban Futures kansli</i>	Energimyndigheten
Mobilisering för snabbare klimatomställning i Göteborgsregionen (2023-2024)	Göteborgsregionen <i>RISE, Urban Futures kansli</i>	Energimyndigheten
PEHKA - Process för etablering av hållbara klimatanpassningslösningar (2021-2023)	Göteborgsregionen <i>Göteborgs universitet, Urban Futures kansli</i>	Vinnova
SamLab - Samverkan för genomförande av kommunal klimatanpassning genom policylabb (2023-2025)	Göteborgsregionen <i>Chalmers, RISE, Göteborgs Stad</i>	Formas
Styrning för jämlik och inkluderande klimatomställning i Göteborg (2022-2024)	Göteborgs Stad <i>Chalmers, Göteborgs universitet, Urban Futures kansli</i>	Formas
Sustainable Utilization of Birch In Timber cOnstructions (SUBITO) (2023)	Chalmers <i>Göteborgs Stad, Göteborg & Co</i>	Urban Futures (Chalmers in-kind)
TaCare: A User-Defined Tangible Interface to Enhance Plant Care (2023)	Chalmers <i>Göteborgs Stad</i>	Urban Futures (Chalmers in-kind)
Transforming the built and urban environment to meet the UN Sustainable Development Goals (2023)	Chalmers <i>Göteborgs Stad</i>	Urban Futures (Chalmers in-kind)
Urbana stationssamhällen - realisering av potentialer i stationsnära områden (2022-2024)	Urban Futures <i>Göteborgsregionen, Chalmers</i>	Trafikverket

Ansökningar och projektfinansiering

Att gemensamt identifiera och utveckla projektidéer och att söka projektfinansiering ingår som en del i arbetet med Urban Futures tematiska spår. Kansliet bidrar bland annat med löpande bevakning av relevanta utlysningar och kan stötta parterna i processen med att utveckla en projektidé.

Under 2023 har Urban Futures ingått i eller stöttat fem ansökningar. Av dessa blev tre beviljade under året, vilket totalt sett resulterade i 12.7 miljoner kronor i medel till involverade projektparter. Vid årsskiftet hade en ansökan ännu inte beslutats om.

Beviljade ansökningar under 2023 där Urban Futures haft en roll:

- RISE ansökan *God boendemiljö för alla! - Hur verksamhetsmodeller och arbetsmetoder för civilsamhället och kommuner i samverkan kan göra jobbet till Formas.*
- Göteborgsregionens ansökan *SamLab - Samverkan för genomförande av kommunal klimatanpassning genom policylabb till Formas.*
- Göteborgsregionens ansökan *Mobilisering för snabbare klimatomställning i Göteborgsregionen till Energimyndigheten.*

MOBILISERING FÖR SNABBARE KLIMATOMSTÄLLNING I GÖTEBORGSREGIONEN

Denna förstudie ska undersöka vilka förutsättningar som finns, samt vilken mobilisering som krävs för att kommuner i Göteborgsregionen ska kunna göra en resa mot klimatneutralitet. Förstudien ska resultera i ett underlag som belyser behov och förutsättningar för ett regionalt omställningsstöd och ge förslag på strategiska vägval både vad gäller organisering och inriktning av stödet. Projektet leds av RISE och Göteborgsregionen och pågår från november 2023 och ett år framåt. Urban Futures deltar i projektet genom att ta fram ett kunskapsunderlag i samarbete med forskare.

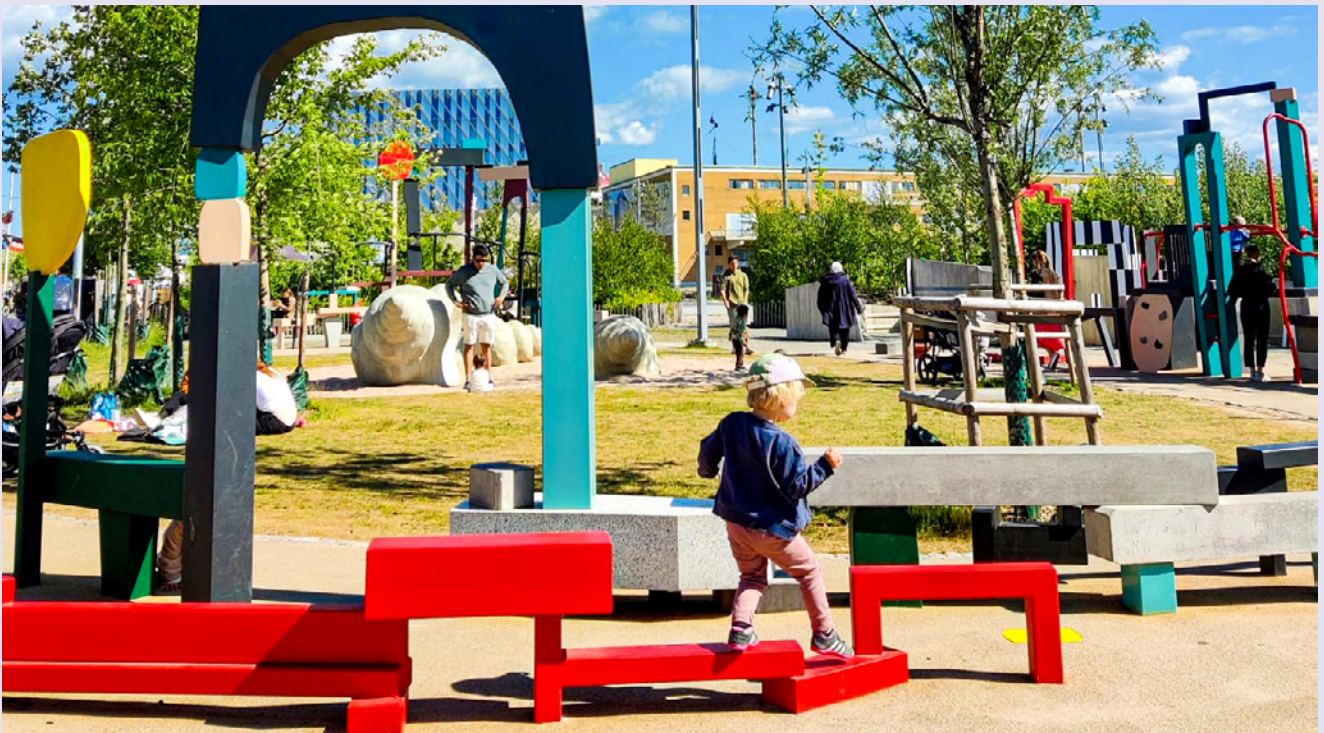

Foto: Sanna Isemo

En mötesplats för komplexa samhällsutmaningar

För att bidra till omställning av våra städer och samhällen behövs mötesplatser mellan forskning och praktik. Urban Futures är en sådan arena där kunskap kring komplexa samhällsutmaningar kan delas och kapacitet byggas. En del i det arbetet innebär att arrangera olika event, studiebesök och workshops, för ett brett engagemang i Västra Götaland.

URBAN LUNCH-TIME - EN ÅTERKOMMANDE MÖTESPLATS

Urban Lunch-time är en eventserie som erbjuder intressanta och tankeväckande föreläsningar från både forskare och praktiker, såväl fysiskt som digitalt. 2023 avslutades med att arrangera det nittionde tillfället och under året har eventserien lockat deltagare från både regionen och andra delar av Sverige. Det övergripande temat är alltid stadsutveckling och under 2023 har ämnena varit: transporter, "hållbar välfärd", design, segregation och barnens plats i staden. Eventen har lockat nära 500 personer och fyra av evenen finns att se i efterhand på Urban Futures webbplats. Urban Lunch-time arrangeras på Röhsska museet i Göteborg, utifrån det gemensamma engagemanget i nätverket Dynamo Väst och som en del av Röhsska museets uppdrag att vara en regional mötesplats för Politiken för gestaltad livsmiljö.

URBAN LUNCH-TIME 2023 - ÄMNEN OCH TALARE

- Urban Lunch-time 86: **Ghentrifiering av svenska städer - vad har det med transporteffektivitet att göra?** Anders Roth, IVL Svenska Miljöinstitutet.
- Urban Lunch-time 87: **Vad är "hållbar välfärd"?** Roger Hildingsson och Jamil Khan, Lunds universitet.
- Urban Lunch-time 88: **Framtiden är nu: Från ord till handling för stadens gemensamma platser** (på Frihamnsdagarna). Helena Hansson, HDK-Valand, vid Göteborgs universitet, Hudallah Ahmad, TNB (Tidsnätverket i Bergsjön), Henrik Kant, Göteborgs Stad och Rickard Öh, Röhsska museet.
- Urban Lunch-time #89: **Geolocation Data hjälper oss förstå segregation.** Yuan Liao, Chalmers.
- Urban Lunch-time #90: **Barnens plats i staden.** Catherine Paterson, HDK-Valand, vid Göteborgs universitet och Anna Hydén, Röhsska museet.

Återkommande mötesplats. Inspelningar från några av årets Urban Lunch-time går att hitta på urbanfutures.se. Foto: Jenny Sjödin

STADSVANDRINGAR TESTAS SOM NYTT KONCEPT

Som ett led i att stärka Urban Futures som mötesplats och utveckla nya koncept för event har stadsvandring som koncept testats vid flera tillfällen under året. Dels för samordnargrupp och styrelse: i ett regnigt Göteborg hölls en stadsvandring runt området vid Centralstationen och i juni besöktes Lövgärdet för en stadsvandring ledd av Lövgärdets unga guider. Stadsvandringar har även genomförts inom Forskarskolan *Just Transitions*, i projektet *Urbana stations samhällen* och som del av ett event inom spåret om klimatanpassning. Kansliet bär med sig erfarenheterna i det fortsatta arbete och kan konstatera att stadsvandringar kan vara ett inspirerande verktyg för att öka förståelsen för den komplexitet och de olika dilemman och möjligheter som ryms inom samhällsplaneringen.

MÖTESPLATSER OCH EVENT I SAMVERKAN MED ANDRA

Utöver Urban Futures egna event och de workshops och studiebesök som arrangerats inom spår och projekt, har Urban Futures på olika sätt bidragit till andra aktörers event.

Frihamnsdagarna

För tredje året i rad deltog Urban Futures på Frihamnsdagarna. Fredagen den 1 september gästspelade Urban Lunch-time på Frihamnsdagarna som Urban Fika-time. Under rubriken "Framtiden är nu - Från ord till handling för stadens gemensamma platser" föreläste Helena Hansson, forskare vid HDK-Valand, Göteborgs

Stadsvandringar nytt koncept. Lövgärdets unga guider ledde en stadsvandring i Lövgärdet. Foto: Urban Futures

universitet. I en efterföljande dialog deltog Hudallah Ahmad, byggnadsingenjör och tidigare ungdomsledare för TNB (Tidsnätverket i Bergsjön) och Henrik Kant, stadsbyggnadsdirektör i Göteborgs stad. Samtalet modererades av Rickard Öh, Röhsska Museet. Seminariet gav flera spinn-off effekter kring metoderna som utvecklats på HDK-Valand och idén kring seminariet återanvändes inom nätverket Dynamo Väst.

Samarbete med Cmb

Som en del i ökad samverkan med Cmb - Centrum för management i byggsektorn har vi haft dialog kring att samproducera seminarier och event. I ett första steg så höll vi ett gemensamt webinarium den 4 oktober. Vid detta tillfälle var Chelsey Jo, forskare vid Uppsala universitet, talare. Både Urban Futures och Cmb:s nätverk bjöds in att lyssna. Samarbetet fungerade väl och nya gemensamma event planeras för 2024.

Idéburet och socialt byggande 2023

Urban Futures var en av medarrangörerna när mötesplatsen och konferensen Idéburet och socialt byggande arrangerades på Kulturhuset Bergsjön. Konferensen samlade en bredd av deltagare från flera olika sektorer och erbjöd nätverkande, samtal, inspiration och intressanta föreläsningar. I den avslutande plenasessionen tog Urban Futures plats på scenen, med löftet om att vara en mötesplats för och sprida kunskap om frågor kring idéburet och socialt byggande fram till nästa konferens 2025. Med oss tillbaka fick vi en pusselbit i trä att värna om fram till dess.

Frihamnsdagarna 2023. För tredje året i rad deltog Urban Futures på Frihamnsdagarna. Foto: Jenny Sjödin

Idéburet och socialt byggande. Konferensen på Kulturhuset Bergsjön erbjöd nätverkande, samtal, inspiration och intressanta föreläsningar. Dokumentation finns på socialtbyggande.se. Foto: Sanna Isemo

Utveckling av verksamheten

Urban Futures framgång och utveckling bygger på samverkan mellan parterna och mellan parter och kansliet. För att bygga ömsesidig förståelse, långsiktiga relationer och bärande strukturer för verksamheten krävs ett löpande utvecklingsarbete.

SAMLING AV PARTERNA FÖR ATT UTVECKLA VERKSAMHETEN

I mars hölls en strategidag för Urban Futures kansli, samordnare och styrelse med syfte att lära känna varandra bättre och få tid till gemensamma och strategiska samtal för utveckling av Urban Futures. Under dagen samlades parterna bland annat kring Urban Futures tematiska spår, med fördjupning inom spåret *Ledning och organisering för rättvis klimatomställning*, och diskuterade Urban Futures strategi för att skala upp och växa. Dagen bjöd också på inslag som frågemingel, gemensam lunch och en regnig men engagerande stadsvandring med stadsbyggnadsdirektör Henrik Kant. Med bra uppslutning från både kansli, samordnargrupp och styrelse gavs goda förutsättningar för ökad samsyn och relationsbyggande på flera håll.

ARBETE MED NYTT AVTAL

Nuvarande samarbete mellan parterna regleras i ett konsortialavtal som upphör i slutet av 2024. Redan i slutet av 2022 fick kansliet i uppdrag att påbörja arbetet med att ta fram ett avtal som reglerar fortsatt samverkan mellan parterna. Under 2023 drog arbetet igång och det har gått i takt med utvecklingen av samverkansarenan Wexsus. Inom samordnargruppen har flertalet dialoger och workshops genomförts under höstens samordnarmöten. Fokus har legat på att bearbeta och uppdatera verksamhetens ändamål. I styrelsen har fokus varit på styrning och finansiering, främst under höstens två styrelsemöten. Dialogerna fortsätter under första halvåret 2024 med ambitionen att ha ett nytt avtal färdigt för undertecknande innan sommaren.

WEXSUS - EN NY SAMVERKANSARENA FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Den 14 juni 2023 ingick Chalmers, Göteborgs universitet och Högskolan Väst i ett konsortieavtal om en västsvensk arena för hållbar utveckling. I december fick samverkansarenan namnet Wexsus - Västsveriges nexus för hållbar utveckling. Verksamheten utvecklas i nära samarbete med Västra Götalandsregionen. Vid årsskiftet upphörde samtidigt Göteborgs centrum för hållbar utveckling, GMV, då verksamheten uppgick i Wexsus.

Flera av Urban Futures parter ingår redan i Wexsus, och flera av de offentliga organisationerna fick redan under 2023 ett erbjudande om att bli associerad part. I styrelsen fördes dialog om hur Urban Futures förhåller sig till Wexsus, vilket också är en central fråga i arbetet med att ta fram ett nytt avtal.

Wexsus verksamhetsidé är att:

Facilitera samverkan och skapa partnerskap för hållbar utveckling mellan akademien i Västsverige och andra samhällsaktörer. Tillsammans ska vi utveckla, utbyta och nyttiggöra kunskap som stärker samhällets förmåga och kapacitet till en hållbar omställning.

Detta ska göras inom fyra verksamhetsområden: mötesplats och nätverk, nyttiggörande av kunskap, processer och metoder samt portalfunktion. 2024 kommer vara ett uppstartsår för Wexsus. På www.wexsus.se kan du läsa mer om verksamheten.

VÄLKOMMEN TILL URBANFUTURES.SE

Hösten 2023 påbörjades äntligen arbetet med att utveckla en ny webbplats för Urban Futures. Målet är att skapa en inspirerande, engagerande och tillgänglig webbplats som synliggör bland annat Urban Futures parter, tematiska spår, aktiviteter och de projekt som är knutna till verksamheten. Den nya sidan kommer även tydligare utgå ifrån den visuella identitet som färdigställdes i början av 2023. Webbplatsen utvecklas i Göteborgs universitets webb-lösning och lanseras första kvartalet 2024. Den nya webbplatsen hittar ni då på www.urbanfutures.se.

Ny arena. Wexsus - Västsveriges nexus för hållbar utveckling är en samverkansarena som drivs gemensamt av Chalmers, Göteborgs universitet och Högskolan Väst. Läs mer på wexsus.se.

Urban Futures organisation

Det är många som på olika sätt är engagerade i Urban Futures. Här presenteras vilka som ingått i Urban Futures kansli, samordnargrupp och styrelse under 2023.

KANSLIET

Kansliet utgjordes under 2023 av fyra tjänster. Därtill har visst administrativt och kommunikationsstöd erbjudits via Göteborgs centrum för hållbar utveckling, GMV (från 2024 Wexus), där kansliet är placerat. Kansliet finansieras främst av parternas basfinansiering och ger både strategiskt och operativt stöd i utveckling och framdrift av verksamheten.

Personal vid kansliet under 2023:

Verksamhetsledare: Sara Pettersson

Kommunikatör: Jenny Sjödin

Projektleddare: Kerstin Hemström och Sanna Isemo

Personal vid kansliet. Jenny Sjödin, Sara Pettersson, Kerstin Hemström och Sanna Isemo. Foto: Sanna Isemo

SAMORDNARGRUPPEN

Samordnarna har en viktig roll i att bidra i utvecklingen av Urban Futures och fungera som länk mellan Urban Futures och de organisationer som de representerar. Samordnargruppen träffas regelbundet under året.

Parternas samordnare under 2023:

Chalmers: Liane Thuvander, Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik och Jonas Nässén, Fysisk resursteori

Göteborgsregionen: Ida Boström, Miljö och samhällsbyggnad

Göteborgs Stad: Hanna Areslätt / Mie Svennberg, Stadsledningskontoret

Göteborgs universitet: Anders Sandoff, Handelshögskolan; Mattias Hellquist, Naturvetenskapliga fakulteten och Monica Sand, Konstnärliga fakulteten

IVL Svenska Miljöinstitutet: Anna Wallander, Stadsbyggnad

Länsstyrelsen Västra Götaland: Siri Himmelman / Ann-Louise Hulter, Samhällsavdelningen

RISE Research Institutes of Sweden: Olga Stepanova, Stadsutveckling

Västra Götalandsregionen: Line Rondestvedt De Verdier, Regional samhällsplanering

STYRELSEN

Urban Futures leds av en styrelse där ordförandeskapet roteras årsvis mellan konsortieparterna. Under 2023 var Göteborgs universitet ordförande och Västra Götalandsregionen vice ordförande.

Representanter i styrelsen under 2023:

Chalmers: Henriette Söderberg, prefekt Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik

Göteborgsregionen: Maria Sigroth, Avdelningschef, Miljö och samhällsbyggnad

Göteborgs Stad: Henrik Kant, Stadsbyggnadsdirektör

Göteborgs universitet: Merritt Polk, Prefekt vid Institutionen för globala studier

IVL Svenska Miljöinstitutet: Karin Sjöberg, Enhetschef, Miljö-tillstånd och åtgärdsstrategier

Länsstyrelsen Västra Götaland: Lena Malm, Chef för samhällsavdelningen

RISE Research Institutes of Sweden: Kristina Mjörnell, Affärs- och innovationsområdeschef

Västra Götalandsregionen: Sofia Hellberg, Avdelningschef regional samhällsplanering

Göteborgs centrum för hållbar utveckling, GMV: Pam Fredman, tillförordnad föreståndare, adjungerad

Kontaktuppgifter till oss hittar du på urbanfutures.se.

Urban Futures - Centrum för hållbar stadsutveckling är en arena för samskapande mellan forskning och praktik. Vi arbetar med komplexa samhällsutmaningar utifrån olika perspektiv. Vi bygger kunskap och kapacitet som bidrar till omställning av våra städer och samhällen.

**Urban
Futures**

Parter: Chalmers, Göteborgs Stad, Göteborgs universitet, Göteborgsregionen (GR), IVL Svenska Miljöinstitutet, Länsstyrelsen Västra Götalands Län, RISE Research Institutes of Sweden, Västra Götalandsregionen

Följ oss på LinkedIn [@Urban Futures](#)
urbanfutures.se